

ครูสมบัติ พูลเกิด

ส่วนที่อุโบสถวัดจันทราวาส เป็นงานปูนปั้นประดับงามของครูสมบัติ พูลเกิด ครูช่างฝีมือแรงจัดที่สุดคนหนึ่งของเพชรบุรีในยุคนี้

ครูปั้นงานอย่างละเอียดประณีต กนกแต่ละตัวพลิ้วสะบัด เป็นกนกแบบอยุธยาที่ครูยังรักษาลีลาเดิมไว้อย่างเด่นชัด ลายพุ่มช่อหางโต ใบหน้าเทวดาและนางกนิษฐาของครุฑงามอímตา จากปลายนิ้วและเก็รียงอันเล็ก ครูปาดปูนขึ้นลายงาม ที่งามบรรจงเพริศพริ้ง ทุกลายทุกจังหวะ กระทั่งช่าง

ครูช่างสมบัติ พูลเกิด ผู้สืบเสาะเรียนรู้วิชาช่างปูนปั้นด้วยตัวเอง
จนมีฝีมืองามล้ำเลิศ และหลายคนยกย่องฝีมือครูว่างามถึงของเก่า
งามพอ ๆ กับงานยุคทองของสมัยอยุธยา

ด้วยกันเองยังออกปาก--ขึ้นปี้งานอย่างช่างสมบัติ มีหวังต้องกินแต่ปลา
อกกะแรเค็มทุกมือกันพอดี

ช่างสมบัติ พูลเกิด หลงใหลงานศิลปะไทยมาตั้งแต่เด็ก ช่างเป็น
กำพร้า ยากไร้ขนาด กินบ่อน นอนศาลา นุ่งผ้าชี ห่มผ้าผี อาศัยวัดค้าชูชีวิต
มาตลอด ความหลงใหลในงานช่างไทย ทำให้ไปกราบฝากตัวเป็นศิษย์ครูช่าง
ฝีมือเยี่ยมคนหนึ่งของเมืองเพชร แต่กลับถูกขับไล่ด้วยเหตุผล--“เอ็งไม่มี
เชื้อหม่อมเชื้อเจ้า เรียนไม่ได้ เรียกขายไม่ถูก สังกวาล ขนง ชฎา เอ็งรู้จักไหม
มันอยู่ตรงไหน ไม่รู้จักอย่าง แล้วจะเรียนได้ยังไง”

ช่างสมบัติเล่าว่ายังเป็นหนี้คำปราคาสาของบรมครูท่านนั้นมาจน
บัดนี้ ที่ดูถูกให้หน่อยเนื้อต่ำใจ จนช่างมุด้วยใจมานะคิดอยากเอาชนะ--ถูกต้อง
เป็นช่างให้ได้

จากวันนั้น ช่างสมบัติไม่มีครูที่เป็นตัวบุคคลอีกเลย คำแนะนำบาง
ส่วนช่างได้มาจาก ตามับ-ช่างพื้นบ้านแถวบางแก้ว ที่ถ้ามลอยๆ ขึ้นมาบน
โต๊ะกาแพยามเช้าว่า “อยากได้ลายใหม่ ถ้าอยากได้ต้องดูให้ไว” แล้วตามับ
ก็เอาปลายนิ้วชี้จิ้มน้ำชา เขียนลายเปลว ลายพุ่ม ลายกนก ลงบนพื้นไม้ ที่
เห็นชัดเพียงชั่วประเดี๋ยวก็จิ้มแห้งหายไปหมดสิ้น

แรงมานะทำให้ช่างสมบัติในช่วงหนุ่มฉกรรจ์อายุต้นยี่สิบ ตระเวน
ดูงานพุทธศิลป์ตามวัดเหมือนคนบ้า เอาดอกไม้ธูปเทียนไปกราบขอขมาลาย
เก่าของวัดต่างๆ ขออนุญาตลอกลายท่านมาเป็นครู เป็น “ครูพักลักจำ” ที่
ใช้รูปเทียนกราบขอวิชาท่าน ให้จิตใจสบาย โปร่งใสบริสุทธิ์สามารถแลทะลุ
ตลอดลายงามที่ปรากฏได้

งานตำปุ่น คืองานหนักแสนสาหัส

ที่ช่างปุ่นนี้ปกติทุกคนมักผ่านกระบวนการนี้

เพื่อให้รู้จักเนื้อปุ่นอย่างถ่องแท้ ว่ามีความละเอียดนุ่มแข็ง อย่างไร แคไหน

เหมาะสำหรับปั้นลายชนิดใด

และเมื่อ ๓๐ ปีก่อน มหากาหลงช่างแกะไม้หน้าวัดไตรโลกก็ได้พาช่างสมบัติไปดู “ลาย” ปูนปั้นที่หน้าบ้านอุโบสถวัดเขาวังไดอิฐ ซึ่งเป็นรูปครุฑยืนเอียงข้างนิดเหมือนจะเดิน ประกอบอยู่กับลายพุ่มปลายสะบัดตั้งเปลวไฟ และลายกนกก้านชดช่อหางโต ฝีมือเป็นเลิศ ชนิดที่ไม่เคยมีครูช่างเพชรบุรีคนใดกล้าปั้นเลียนแบบมาจนบัดนี้

และถึงปัจจุบัน ช่างสมบัติก็ยังยืนยัน “เห็นครั้งแรกถึงกับตะลึง งามที่สุดแล้ว หน้าบัน ๒ ซีกซ้ายขวาไม่เหมือนกันเลย มันซับซ้อนเหลือเกิน ลึกซึ้งมาก ถ้าอ่านเนื้อลายออก มันจะพาเราไปเรื่อยๆ ตั้งแต่ดวงแรก ไล่ตามตะเข็บ ออกช่องไฟซ้ายขวา มีใบพลีพลิกสอดเป็นเกลียว มันมีชีวิต อย่างจะเดินกระเตาะๆ ออกมา มันเรียกผม เหมือนบอกผมว่า มาดูกูอีก...มาดูกูอีก”

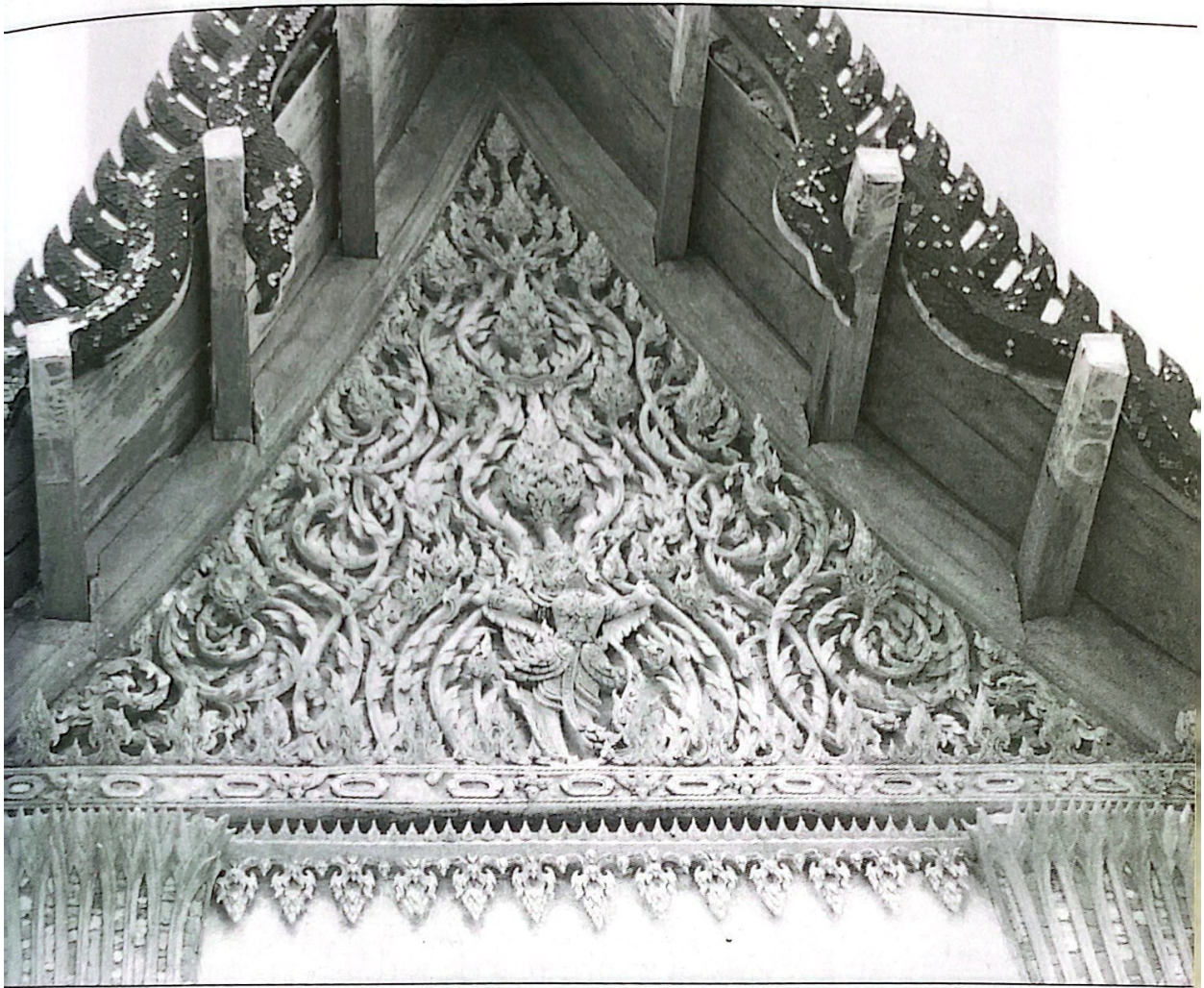
ทุกวันนี้ช่างสมบัติยังต้องไปลอกลายไปดูลายหน้าบันโบสถ์วัดเขาวังไดอิฐอยู่เป็นนิตย์ ทั้งที่ตลอด ๓๐ ปีที่ผ่านมา ได้เฝ้าพิเน็ลลายหน้าบันเดิมของโบสถ์หลังนี้มาแล้วไม่ต่ำกว่า ๓๐๐ ครั้ง !

“ผมได้เห็นอะไรใหม่ๆ ทุกครั้งที่ไปที่นั่น เราไปเรียนอารมณ์ของเขา เราเอาอารมณ์ของเขามา มันล้าลึกมาก มันสอนเราอยู่ตลอดเวลา”

และช่างสมบัติยังยืนยันอีกด้วยว่า วัดรุ่มอยุธยาทั้ง ๕ วัด คือวัดสระบัว วัดเกาะแก้วสุทธาราม วัดใหญ่สุวรรณาราม วัดไผ่ล้อม และวัดเขาวังไดอิฐ นี่คือตักกสิลาสุดยอดของช่างเพชรบุรี ที่สามารถเป็น “ครู” ใช้ช่างรุ่นหลังผลัดกันเข้ามาเสาะหาเคล็ดวิชาจากลายงามลุ่มลึกของครูช่างนิรนามในอดีตที่ฝาก “มือ” ไว้แทนตัว

จนถึงปัจจุบันในส่วนองงานปูนปั้น ครูทองร่วง เอ็มโอบุ๊ ยังยืนยันยึดที่จะแสดงทัศนคติทางสังคมการเมืองลงในงานปูนปั้น ครูเฉลิม พึ่งแดง ยังรักษาวิญญานอยุธยาให้อยู่ในผลงานได้อย่างมีชีวิต วิจิตรงามราวมาจากมือเทวดา และครูสมบัติ พูลเกิด ก็ยังตะลุยสร้างงานอย่างประณีตบรรจง เป็นลายงามจากอดีตที่ถ่ายทอดวิญญานช่างเพชรบุรีได้อย่างเปี่ยมพลังแรงและเฉียบคม ทั้งยังรักษาและถ่ายทอดวิญญานช่างเพชรบุรีไปสู่ศิษย์รุ่นหลัง

ปูชนียวัตถุขนาดที่หน้าบันโบสถ์วัดเขาน้ำร้อน ซึ่งถือเป็นหนึ่งในสุดยอดของผลงานแห่งครูบาอาจารย์ ที่นายช่างเพชรบุรีรุ่นปัจจุบันต่างบูชาเป็นงานครูไว้ศึกษาถึงฝีมือทางศิลปะ และการออกลายเกี่ยวระหวัดอันงดงาม

สร้างประวัติศาสตร์แห่งเมืองเพชรบุรี ให้เป็นตักกสิลาของช่างไทย ผ่านทางผลงานที่เป็นต้นแบบอันลงตัวระหว่างพลังฝีมือ จิตวิญญาณ และจริยะแห่งช่างพื้นบ้าน ดังที่ครูช่างรุ่นปัจจุบันได้เรียนรู้และถ่ายทอดทางเบิกนำไว้แล้ว